

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ВОДОСНАБДЕВАЊЕ “РЗАВ” АРИЉЕ

**СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН
ПОСЛОВНЕ СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈА ЈП “РЗАВ“
ЗА ПЕРИОД 2023 - 2027. ГОДИНА**

ПОСЛОВНО ИМЕ: Јавно предузеће за водоснабдевање "Рзав" Ариље

СЕДИШТЕ: Ариље, ул. Чачанска бб.

ОСНИВАЧ: Град Чачак и Општине Ариље, Пожега, Лучани и Горњи Милановац

ПРЕТЕЖНА ДЕЛАТНОСТ: Производња и дистрибуција воде за пиће (3600)

МАТИЧНИ БРОЈ: 07350538

ПИБ: 100785008

ЈБКЈС: 81374

НАДЛЕЖНО МИНИСТАРСТВО: Министарство привреде

НАДЛЕЖНИ ОРГАН ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ: Град Чачак и Општине Ариље,
Пожега, Лучани и Горњи Милановац

Ариље, децембар 2022 године

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ "РЗАВ"

Број: 119-1/2022

Ариље: 28.12.2022. године

На основу члана 22. и 59. Закона о јавним предузећима ("Сл. гласник РС", бр. 15/2016 и 88/19), и члана 37. Статута Јавног предузећа за водоснабдевање "Рзав" Ариље,

Надзорни одбор Јавног предузећа за водоснабдевање „Рзав“ Ариље, на седници одржаној 28.12.2022. године, донео је:

**СРЕДЊОРОЧНИ ПЛАН
ПОСЛОВНЕ СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈА ЈП "РЗАВ"
ЗА ПЕРИОД 2023 - 2027. ГОДИНА**

САДРЖАЈ

	<i>Страна</i>
1. ПРОФИЛ ПРЕДУЗЕЋА	1
1.1. Статус предузећа, правна форма и власничка структура	2
1.2. Делатност од општег интереса поверена ЈП „Рзав“	2
1.3. Право коришћења средстава у јавној својини и вредност укупног капитала	2
2. ЗАКОНОДАВНИ И СТРАТЕШКИ ОКВИР НА НАЦИОНАЛНОМ И ЛОКАЛНОМ НИВОУ	3
2.1. Преглед основних прописа од већег утицаја на пословање ЈП	3
2.2. Националне стратегије у областима деловања ЈП “Рзав“	3
2.3. Просторни и урбанистички планови	4
3. ПРАВЦИ РАЗВОЈА И УНАПРЕЂЕЊА ОСНОВНИХ ДЕЛАТНОСТИ У ПЕРИОДУ 2023-2027.	11
3.1. Достигнути ниво развоја	12
3.2. Циљеви и приоритети у развоју основне делатности	12
3.3. Кључне активности потребне за достизање циљева	13
4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА	13
4.1. Унапређење система управљања, руковођење и организације на нивоу предузећа	13
4.2. Линије руковођења, надзора и контроле	14
4.3. Увођење стандардизованих процедура (ИСО)	14
4.4. Базе података, интегрални информациони систем, ГИС технологија	15
5. КАДРОВСКА ПОЛИТИКА И ПЛАН ЗАПОСЛЕНОСТИ	15
5.1. Оптимална структура и број радника	15
5.2. Стручно оспособљавање кључних кадрова на нивоу средњег менаџмента	16
5.3. Обезбеђење кадрова за ангажовање на сезонским или привремено повременим пословима	16
6. ПОЛИТИКА ЦЕНА ОСНОВНИХ КОМУНАЛНИХ УСЛУГА	16
6.1. Цене комуналних услуга на нивоу покрића свих трошкова	16
6.2. Део цене производа намењен за развој	16
6.3. Примена принципа "једна услуга - једна цена"	17
6.4. Границе приступачности просечног рачуна у односу на реалну куповну моћ становништва	17
7. ПРОЈЕКЦИЈА ПРИХОДА И РАСХОДА У ПЕРИОДУ 2023 – 2027.	18
7.1. Основна делатност	18
8. ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА 2023 - 2027. ГОДИНА	22
8.1. Буџет капиталних улагања из сопствених средстава	22
9. МЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ СРЕДЊОРОЧНОГ ПЛАНА	24

1. ПРОФИЛ ПРЕДУЗЕЋА

1.1. Статус предузећа, правна форма и власничка структура

Јавно предузеће за водоснабдевање "Рзав" Ариље су основале општине на основу Одлуке о организовању јавног предузећа за водоснабдевање "Рзав" Ариље донете од стране Скупштина општина оснивача у истоветном тексту и то:

- Скупштине општине Ариље 01 - бр. 023-1/87 од 31. марта 1987. године и број 452-5/89-01 од 29. децембра 1989. године,
- Скупштине општине Пожега 01 - бр. 011-8 од 27. априла 1987. године и број 011-42/89 од 29. децембра 1989. године,
- Скупштине општине Лучани бр. 06-53,54 и 55/87-01 од 30. марта 1987. године и број 06-203/89-01 од 29. децембра 1989. године,
- Скупштине општине Чачак бр. 06-82/87-01 од 10. и 16. априла 1987. године и бр. 06-280/89-01 од 29. децембра 1989. године и
- Скупштине општине Горњи Милановац бр. 6-06-13/87 од 31. марта 1987. године и бр. 3-023-41/89 од 29. децембра 1989. године

-средствима оснивача и средствима Републике Србије, и
-Одлуком о изменама и допунама Одлуке о организовању Јавног предузећа "Рзав" коју су усвојиле Скупштине општина оснивача којом је усклађено организовање Јавног предузећа за водоснабдевање "Рзав" Ариље (у даљем тексту "предузеће") са одредбама Закона о јавним предузећима и обављању делатности од општег интереса ("Сл. гласник РС" број 25/2000) и Закона о локалној самоуправи (Сл. гласник РС број 9/2002 и 33/2004), у истоветном тексту и то:

- Скупштина општине Ариље 28.02.2006. године, под 01 бр. 023-25/05,
- Скупштина општине Пожега 11.11.2005. године под 03 бр. 011-17/05,
- Скупштина општине Лучани 05.09.2005. године под бр. 06-36/05-01,
- Скупштина општине Чачак 21. и 24.10.2005. године под бр. 06-87/2005-5-02,
- Скупштина општине Горњи Милановац 16.09.2005. године под бр. 4-01-06-711/05,

На основу наведених одлука Јавно предузеће за водоснабдевање "Рзав" Ариље, уписано је у судски регистар код Окружног суда у Ужицу под бројем Фи-174/87 од маја 1987. и Фи 1/90 од 3. јануара 1990. године и извршено је превођење и упис у регистар код Агенције за привредне регистре решењем број БД. 23776/2005 од 20.06.2005. године.

Предузеће послује у правној форми: Јавно предузеће за водоснабдевање "Рзав" Ариље. Скраћени назив фирме је: ЈП "Рзав" Ариље.

Седиште предузећа је у Ариљу, ул. Чачанска б.б.

Основни капитал предузећа износи 536.939.647 динара, односно 90.817.389 УСА долара, по средњем курсу НБЈ на дан 31.12.1997. године. Учешће оснивача у основном капиталу износи 376.126.223 динара, што износи 70,05 %.

Процентуално учешће оснивача у основном капиталу износи:

Ред бр.	Оснивачи	Учешће оснивача у динарима	% учешћа
1.	Град Чачак	186.586.527	49,61
2.	Општина Г. Милановац	97.454.546	25,91
3.	Општина Пожега	43.867.969	11,66
4.	Општина Лучани	32.055.297	8,52
5.	Општина Ариље	16.161.884	4,30

1.2. Делатност од општег интереса поверена ЈП „Рзав“ Ариље

Предузеће обавља претежну делатност:

3600 - скупљање, пречишћавање и дистрибуција воде овлашћеним предузећима која врше водоснабдевање у општинама Ариље, Пожега, Лучани, Чачак и Горњи Милановац.

Поред основне делатности Јавно предузеће за водоснабдевање "Рзав" Ариље је до 1. априла 2021. године било носилац инвеститорских послова на изградњи бране и акумулације "Ариље-профил Сврачково", у име и за рачун удружиоца средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде - Републичке дирекције за воде, града Чачка и општина Ариље, Пожега, Лучани и Горњи Милановац.

Влада Републике Србије Закључком 05 Број: 351-2800/2021 на предлог Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде 1. априла 2021. године је дала сагласност да Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“, у име и за рачун Републике Србије, врши инвеститорска права на реализацији пројекта - Изградња бране са акумулацијом „Ариље“ профил „Сврачково“, уместо досадашњег носиоца инвеститорских права Јавног предузећа за водоснабдевање „Рзав“ Ариље.

Пренос инвеститорских послова на ЈВП „Србијаводе“ извршен је крајем 2021. године

Поред претежне делатности из става 1. Предузеће обавља и следеће делатности:

- пројектовање грађевинских и других објеката;
- инжењеринг;
- вођење пројеката и техничке активности;
- пројекти за нискоградњу, хидроградњу и саобраћај;
- искоришћавање и употреба вода;
- заштита од штетног дејства вода;
- заштита вода од загађивања;
- изградња хидрограђевинских објеката, водоводне и канализационе мреже;
- мерења у вези са чистоћом воде – испитивање хигијенске исправности воде.

Предузеће може поред делатности за чије је обављање основано, да обавља и друге делатности без уписа у регистар уколико служе обављању претежне делатности, а за те делатности испуњава законске услове за њихово обављање, укључујући и послове спољнотрговинског промета и вршења услуга у спољнотрговинском промету у оквиру делатности Предузећа на основу одлуке Надзорног одбора предузећа, уз сагласност оснивача, у складу са законом под условом да тиме не угрози обављање основне делатности.

О промени делатности ЈП "Рзав" Ариље, као и о обављању других делатности које служе обављању претежне делатности одлучује Надзорни одбор уз сагласност оснивача у складу са законом.

1.3. Право коришћења средстава у јавној својини и вредност укупног капитала

Књиговодствена вредност капитала са којим располаже и послује ЈП "Рзав" Ариље на дан 01.01.2022. године износи 469.487.491 динар.

Акт о Оснивању ЈП "Рзав" Ариље је усклађен са одредбама Закона о јавним предузећима („Сл.гласник РС“ број 15/2016 и 88/19) и Закона о локалној самоуправи („Сл.гласник РС“, број 129/2007, 83/2014-други закон, 101/2016- други закон, 47/2018, 11/2021- други закон). Одлука о оснивању Јавног предузећа за водоснабдевање „Рзав“ Ариље донета је од стране свих оснивача: Скупштине Града Чачка на седници одржаној 23. и 24.04.2019. године под бројем 06-50/19-I, Скупштине општине Пожега на седници одржаној 04.04.2019. године под 01 бр. 011-25/2019, Скупштине општине Лучани на седници одржаној 29.05.2019 под бр.06-71-4-1/2019-I, скупштине општине Горњи Милановац на седници одржаној 10.06.2019. под бројем 2-06-56/2019 и Скупштине општине Ариље на седници одржаној под III бр. 023-6/2019. Новчани део основног капитала износи 10.000,00 динара. Уплаћен је од стране оснивача и уписан код АПР. Учешће оснивача у динарима износи: Град Чачак 4,961.00 динара, Општина Горњи Милановац 2,591.00 динара, Општина Пожега 1,166.00 динара, Општина Лучани 852.00 динара и општина Ариље 430.00 динара.

Неновчани део основног капитала није евидентиран у АПР-у. Упис неновчаног дела основног капитала биће извршен по доношењу акта о Оснивању ЈП "Рзав" Ариље и извршеној процени вредности имовине.

Од средстава која су по Закону о јавној својини означена као средства у јавној својини, предузеће у функцији обављања поверених делатности користи и одржава у функционалном стању следеће објекте:

1. Привремени водозахват и црпну станицу "Шевељ",
2. Цевовод сирове воде са свим припадајућим објектима (шахте са ваздушним вентилима, испирне и муљне шахте),
3. Постројење за прераду воде,
4. Магистрални цевовод чисте воде са свим својим крацима и припадајућим објектима (Хлорна станица "Рошци", Хидраулички чвор "Брђани", мерно регулациони блокови, шахте са ваздушним вентилима, испирне и муљне шахте) до градских резервоара.

2. ЗАКОНОДАВНИ И СТРАТЕШКИ ОКВИР НА НАЦИОНАЛНОМ И ЛОКАЛНОМ НИВОУ

2.1. Преглед основних прописа од већег утицаја на пословање ЈП

Како ЈП "Рзав" Ариље послује у правној форми "јавно предузеће" на њега се у пуној мери односе одредбе Закона о јавним предузећима ("Сл. гласник РС", бр.15/2016 и 88/2019). Овај системски закон настоји да стање у свим јавним предузећима унапреди у три сегмента:

- у сегменту управљања и руковођења
- у сегменту стратешког и текућег планирања и
- у сегменту контроле пословања јавних предузећа.

ЈП "Рзав" Ариље у смислу Закона о буџетском систему није ни директан ни индиректан корисник буџетских средстава, већ је сврстано у категорију осталих корисника. Треба имати у виду да ЈП „Рзав“ као корисник јавних средстава потпада под укупну регулативу која проистиче из овог такође системског прописа. Код претходне пројекције пословања, односно израде Средњорочног плана пословне стратегије у периоду 2017-2021 узета су у обзир сва ограничења проистекла из Закона о буџетском систему, и то:

-забрана запошљавања која је била на снази од децембра 2013. године, а продужена је и на 2017. годину;

-ограничења код новог запошљавања проистекла из Закона о максималном броју запослених у јавном сектору, акоја су важила до краја 2018. године.

-умањење висине основних зарада за 10% и забрану повећања основица за обрачун зарада на основу Закона о привременом умањењу основица за обрачун зарада чија примена била на снази до 31.12.2019.

Поред ова три прописа, код пројекције пословања ЈП "Рзав" треба имати у виду одредбе секторских прописа који имају утицај на поједине делатности (Закон о водама), као и опште прописе који се примењују и на сва друга активна привредна друштва:

- прописи којима се уређују облигациони односи,
- прописи из области финансија и рачуноводства,
- порески прописи,
- прописи којима се уређују области радног права (Закон о раду, колективни уговори),
- прописи из области заштите права потрошача,
- други прописи из области заштите и безбедности на раду, противпожарне заштите и др.

Посебно треба имати у виду да поред основне делатности - производње и дистрибуције здраве пијаће воде, ЈП "Рзав" Ариље обављало по уговору и овлашћењу добијеном од стране оснивача послове носиоца инвеститорских послова на изградњи бране и акумулације "Ариље-профил Сврачково" које су исти финансирани заједно као удружиоци средстава са Министарством пољопривреде Републике Србије - Републичком дирекцијом за воде.

2.2. Националне стратегије у областима деловања ЈП "Рзав" (вода, отпад, енергетика, саобраћај...)

Водопривредна основа Републике Србије („Сл. гласник РС“ 11/2002 од 07.03.2002.) предвиђа изградњу акумулације веће од 10 милиона м³ на реци Рзав. Акумулација „Ариље -

профил Сврачково“ служи за водоснабдевање, оплемењивање малих вода, наводњавање и енергетику.

Стратегија управљања водама на територији Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр 3/2017 од 18.01.2017. године) предвиђа изградњу комплексних водних система, регионалних и/или вишенаменских, укључујући и акумулације са вишенаменском функцијом у области коришћења вода, заштите вода од загађивања и заштите од вода, што представља активност на унапређењу режима вода на територији Републике Србије.

Изградња брана и формирање акумулација имају за циљ уређење режима вода на одређеном простору, односно, обезбеђење довољних количина вода за потребе корисника, заштиту животне средине и искључење деструктивног дејства вода, редуkcијом поплавних таласа.

“Такође, потребно је довршити изградњу акумулације Сврачково што би омогућило проширење обухвата РВС „Рзав“, подсистема Западноморавско - рзавског регионалног система.”

Подсистем Рзав Западноморавско - рзавског регионалног система је потенцијално највећи подсистем у Републици Србији, па је у Водопривредној основи Републике Србије приказан као два субсистема.

Регионални субсистем Рзав I у овом тренутку снабдева водом насеља у општинама: Ариље, Пожега, Лучани, Чачак и Горњи Милановац. Из овог подсистема, када се доврши брана „Сврачково“ на реци Рзав, могу се снабдевати и насеља у општинама Аранђеловац, Топола и Краљево.

Регионални субсистем Рзав II у перспективи може обезбедити додатне количине за насеља у сливу Колубаре и града Београда. Превођењем вода из слива Увца у слив Рзава поред обезбеђења додатних количина воде за пиће спречава се нарушавање режима вода на овим просторима, омогућава се и њихово коришћење за производњу хидроенергије, задовољење потреба осталих корисника вода и реализацију услова за рационалну заштиту вода од загађивања на низводном делу Западне Мораве и на Великој Морави. У планском периоду Стратегије не предвиђа се реализација овог субсистема.

2.3. Просторни и урбанистички планови

2.3.1. Просторни план подручја изворишта водоснабдевања регионалног подсистема „Рзав“ – „Сл. гласник РС“ број 131/2004

Планско решење регионалног подсистема водоснабдевања „Рзав“

2.3.1.1. Конфигурација регионалног подсистема водоснабдевања „Рзав“ на подручју Просторног плана

Основну конфигурацију представљају:

1) Акумулације у оквиру изворишта

Брана и акумулација „Сврачково“

Брана „Сврачково“ планирана је на профилу Великог Рзава северно од узвишења „Љубина стена у КО Сврачково (општина Пожега), око 9,3 км узводно од ушћа у Моравицу. Брана је планирана као насута брана грађевинске висине око 68 м; са централним глиненим језгром, са двојним филтрима, потпорним телом од каменог набачаја и ињекционом завесом; са котом круне бране на 423,6 м.н.м., дужином у круни од 211 м, ширином од 8 м; котом нормалног успора (НУ) 418,2 м н.м., котом максималног успора 421,7 м н.м.; шахтним преливом за евакуацију великих вода $QMPF=1.150 \text{ м}^3/\text{с}$ са котом прелива 418,2 м.н.м. и пречником преливне ивице 26,6 м; темељним испустом капацитета $21,8 \text{ м}^3/\text{с}$, који при коти НУ и просечном дотоку од $6,21 \text{ м}^3/\text{с}$ обезбеђује пражњење акумулације до коте 389,0 м.н.м. за око 25 дана; водозахватне грађевине (куле) у језеру која обједињује захватање воде за водоснабдевање, испуштање гарантованих протока и контролу потпуног пражњења акумулације преко темељног испуста, са три селективна захвата за водоснабдевање (на коти 412,75 м.н.м., 401,75 м.н.м. и 390,75 м.н.м.) појединачног капацитета $3,36 \text{ м}^3/\text{с}$ (водоснабдевање $2,5 \text{ м}^3/\text{с}$ и гарантовани проток $0,86 \text{ м}^3/\text{с}$); и командном зградом на платоу уз круну бране. Гарантовани протицај има 100% количинску и временску обезбеђеност и одређен је према протицају малих вода вероватноће 90% у трајању од 20 дана. Испуст за

гарантовани протицај одваја се са цевовода сирове воде ради испуштања воде највишег квалитета (и температуре) за низводне екосистеме и рекреацију. У току изградње бране гарантовани проток обезбеђује се путем оптичног тунела предбране, а у току пуњења акумулације путем посебног отвора на затварачу темељног испуста. Предбрана грађевинске висине око 11 м и оптичним тунелом дужине 250 м обезбеђује заштиту градилишта од тзв. двадесетогодишње велике воде. Предбрана се грађевински уклапа у труп основне бране. Укупна запремина акумулације износи 27×10^6 м³, и то: корисна запремина 21×10^6 м³ и запремина за пријем наноса 6×10^6 м³. За рад подбранске хидроелектране, номиналне снаге $2 \times 3,6$ MW при протоку од 15 м³/с користи се запремински део акумулације до коте 414 м.н.м. Очекиван обим производње електроенергије износи око 20 GWh/год. Гарантовани проток се, пре испуштања, користи за производњу електроенергије преко кућног агрегата снаге 370 kW. Површина акумулације при коти НУ износи 139 ха и простире се на око 9 км речног тока, са највећом ширином језера око 600 м и највећом дужином од око 54 м. Кота нивоа у акумулацији при евакуацији тзв. десетохиљадугодишње велике воде ($Q_{0,01\%} = 860$ м³/с) износи 421,7 м.н.м., а површина воденог огледала око 150 ха.

Брана и акумулација "Роге"

Брана "Роге" планирана је на профилу Великог Рзава у западном делу КО Роге (општина Пожега), око 17,5 км узводно од ушћа у Моравицу и контролише површину слива од 424 км².

Брана је планирана као насута брана грађевинске висине око 95 м, котом круне бране 515 м.н.м., дужине у круни бране од 390 м; котом нормалног успора 512,5 м.н.м., котом минималног радног нивоа 480 м.н.м.; укупне запремине $162,5 \times 10^6$ м³, од чега је користан простор $112,5 \times 10^6$ м³; предбраном висине око 33 м (кота круне 453,5 м н.м.) за скретање реке у фази грађења и оптичним тунелом у десном боку, дужине око 530 м и пречника 4 м, димензионисаним за двадесетогодишњу велику воду, који се по изградњи бране користи као темељни испуст капацитета 46 м³/с при коти НУ; водозахватне грађевине која обезбеђује гарантовани проток од 1,15 м³/с и контролисано одржавање коте НУ (418,2 м.н.м.) у акумулацији "Сврачково"; и командном зградом на платоу низводно од бране.

За рад подбранске хидроелектране номиналне снаге $2 \times 11,3$ MW обезбеђује се проток од 2×15 м³/с. Очекиван обим производње електроенергије износи око 42,2 GWh/год.

Гарантовани проток се, пре испуштања, користи за производњу електроенергије преко кућног агрегата снаге 1,1 MW.

Брана и акумулација "Орловача"

Брана "Орловача" планирана је на профилу "Масларски крш", између КО Крушчица (општина Ариље) и КО Равни (општина Ужице), око 33 км узводно од ушћа Великог Рзава у Моравицу. Брана "Орловача", у варијанти са запремином која је утврђена Просторним планом Републике Србије, планирана је као насута брана грађевинске висине око 77 м; котом нормалног успора 582 м н.м.; укупне запремине акумулације од 87×10^6 м³, са корисном запремином од 57×10^6 м³; подбранском хидроелектраном инсталисане снаге 13,5 MW при протоку од 25 м³/с, и очекиваном производњом електроенергије од 18 GWh/год.

2) Цевовод сирове воде

Довод сирове воде до Постројења за прераду воде (ППВ) у Ариљу (на коти 386,5 м.н.м.) је гравитациони и изводи се у две фазе. За прву фазу у којој се тражи просечно 1.200 л/с, односно у дану максималне потрошње 1.800 л/с, предвиђен је цевовод дужине око 6 км и пречника 1.400 мм, од водозахватне куле у језеру дуж леве обале Великог Рзава до везе са постојећим потисним цевоводом од ЦС "Шевељ" до ППВ "Ариље".

За другу фазу, када се просечан проток сирове воде повећава на око 2.500 л/с предвиђа се додатни цевовод, дужине око 2,5 км и пречника 800-1.000 мм, који се води паралелно са постојећим цевоводом ЦС "Шевељ" - ППВ "Ариље" у оквиру истог заштитног појаса ширине 20 м.

3) Привремени водозахват "Шевељ"

Привремени водозахват на Великом Рзаву, на месту бујичарске преграде "Шевељ", налази се око 2 км узводно од Ариља. Вода се захвата из водотока узводно од преграде, одговарајућим водозахватом, а затим се црпном станицом (ЦС) и потисним цевоводом пречника 1.200 мм, дужине око 2,5 км, упућује у ППВ. У ЦС "Шевељ" је уграђено пет пумпи, са планираном уградњом још једне, укупан капацитет износи 1.200 л/с.

Кључни проблем садашњег (прелазног) стања водоснабдевања што непосредно зависи од тренутног протока, који се у маловодним периодима може смањити на свега 0,5-0,6 м³/с.

2.3.1.2. Конфигурација подсистема "Рзав" у фази повезивања с подсистемом "Увац"

Стратегија повезивања подсистема "Рзав" и "Увац" лежи у чињеници да је слив Увца подручје са врло квалитетном водом, и са изграђене три акумулације "Увац", "Кокин Брод" и "Радојња" у континуираној каскади, од којих прве две - "Увац" и "Кокин Брод" - спрегнутим деловањем обезбеђују вишегодишње регулисање протока реке Увца. Сада се та веома квалитетна вода користи само енергетски, преко каскаде од две прибранске ХЕ ("Увац" и "Кокин Брод") и једне деривационе хидроелектране (ХЕ "Бистрица").

Планирано је да се вододелница између слива Увца и слива Великог Рзава пробије базним тунелом. Дужина тунела варира, зависно од концепције превођења: (а) тунел дуг око 7-8 км (из акумулације "Кокин Брод" до тока Беле реке у сливу Великог Рзава, одакле би преведена вода природним путем доспевала у акумулацију "Орловача"), уколико се жели само превођење воде, без неких већих енергетских објеката; (б) око 12-14 км, уколико се тунел води све до акумулације "Орловача", чиме би се остварио пад од преко 150 м, који би омогућио превођење уз енергетско коришћење. Основна идеја је да се део воде из Увца, из акумулације "Радојња" или "Кокин Брод", преведе у слив Великог Рзава, како би се затим преко рзавске каскаде акумулација "Орловача" - "Роге" - "Сврачково" упутио према водом дефицитарнијим подручјима Србије. У случају превођења само за водопривредне сврхе то се може остварити најкраћим тунелом, најмањег пресека (око 2,2 м) из акумулације "Кокин Брод" у Белу реку.

2.3.1.3. Конфигурација система "Рзав" - "Увац" - "Лим"

Конфигурација планираних акумулација на Великом Рзаву и постојећих акумулација на Увцу и Лиму омогућава, уколико се за тим укаже потреба, да се та три система спрегну у целину, чиме би се добио водопривредно и хидроенергетски још значајнији систем. Тај систем би омогућио да се и део протока Лима упути према Великом Рзаву, и преко њега у водом дефицитарне зоне у средишту Србије.

2.3.1.4. Конфигурација објеката регионалног подсистема водоснабдевања "Рзав" изван подручја Просторног плана

Објекте који нису обухваћени Просторним планом, а који представљају функционални део регионалног подсистема водоснабдевања "Рзав", представљају:

Постројење за прераду воде у Ариљу

Постројење за прераду воде (ППВ) планирано је у две фазе. У првој фази, која је већ реализована изградњом ППВ на брду Клик изнад Ариља, обезбеђен је просечан годишњи капацитет прераде од 1.200 л/с, што је према ранијим пројекцијама развоја конзума оцењивано да ће бити довољно до око 2010. године. У другој фази, доградњом постројења бистрења и таложнице на истој локацији, капацитет ППВ се повећава на 2.500 л/с сирове воде, односно 2.300 л/с чисте воде. Тиме се, према процени, подмирују потребе постојећег конзумног подручја до 2030. године.

Магистрални систем за пренос чисте воде

Део регионалног подсистема који је највећим делом реализован је магистрални цевоводни систем за пренос чисте воде од ППВ "Ариље" до резервоара на свим рубним деловима дистрибутивних система. Капацитет магистралних цевовода обезбеђује, процењени, обим водоснабдевања постојећег конзумног подручја до 2030. године.

Реализоване су следеће деонице: (а) магистрални цевоводи: ППВ "Ариље" - рачва за Пожегу - одвајак за Лучане - Трбушане (прикључак за Бељину); Бељина - Љубић, Љубић - Брђани; Брђани – Горњи Милановац; (б) прикључни цевоводи за Ариље, Пожегу, Лучане, Бељину и Љубић. Од наведених, само је деоница магистралног цевовода од ППВ до рачве за Лучане изведена са 50% капацитета за коначну фазу.

2.3.1.5. Динамика реализације објеката регионалног подсистема водоснабдевања "Рзав"

Реализација регионалног подсистема водоснабдевања "Рзав" планирана је етапно - са два субсистема:

1) Субсистем "Рзав 1" - прва етапа:

-Прва фаза:

Реализовани објекти

- ППВ "Ариље" (капацитет 1.200 л/с)
- магистрални систем за пренос чисте воде (око 76 км) и потисни цевовод сирове воде (око 3 км)

Планирани објекти (до 2026. године), према водопривредним условима број 325-05-824/97-07 од 06.03.1998. године:

- брана и акумулација "Сврачково"
- цевовод сирове воде дужине око 6 км, од бране до постојећег потисног цевовода
- ЦС "Шевељ"
- прибранска ХЕ (2 × 3,6 MW)
- Постројење привременог водозахвата на локацији "Шевељ" остаје у функцији као резервно/допунско извориште водоснабдевања.

-Друга фаза - планирани објекти:

- брана и акумулација "Роге" са прибранском ХЕ (до 2036. године)
- проширење капацитета ППВ "Ариље" (на 2.500 л/с) уз додатни цевовод сирове воде на деоници паралелно са постојећим потисним цевоводом (до 2010. године)
- брана и акумулација "Орловача" са прибранском ХЕ (перспективно решење)

2) Субсистем "Рзав 2"- друга етапа

- објекти за превођење вода из подсистема "Увац" (перспективно решење)

Завршетком прве фазе субсистема "Рзав 1" успоставља се основно планско решење регионалног подсистема водоснабдевања, које ће обезбедити:

Снабдевање водом највишег квалитета

Акумулација "Сврачково" омогућиће да подсистем "Рзав" постане један од најзначајнијих регионалних система водоснабдевања Србије, са просечном годишњом прерадом 2.500 л/с сирове воде, односно испоруком 2.300 л/с чисте воде; уз 100% количинске и 97% временске обезбеђености (у периоду екстремних неповољних ситуација, не дозвољава се редукација већа од 30%, што подсистем сврстава у најпозданије водоводне системе Србије).

Акумулација "Сврачково" омогућава водоснабдевање до 2030. године, са већ уговореном испоруком воде од укупно 2.300 л/с, од чега на улазу у резервоаре дистрибутивних система: Ариље- 200 л/с, Пожега - 350 л/с, Лучане/Гуча - 200 л/с, Чачак – 1.200 л/с, Горњи Милановац - 350 л/с.

Расподела потрошње, са постојећим капацитетом ППВ од 1.200 л/с чисте воде, износи: Ариље -100 л/с, Пожега - 200 л/с, Лучане, Гуча - 150 л/с, Чачак - 600 л/с, и Горњи Милановац - 150 л/с.

Производњу електричне енергије.

Прибранска ХЕ "Сврачково" прерађујући само вишкове воде у односу на потребе регионалног водоводног система (воду која би се иначе прелила), као и протоке који се

испуштају као гарантовани обезбеђује просечну годишњу производњу (са кућним агрегатом) од око 22 GWh/год.

Очување квалитета низводних вода

Са 100% обезбеђеношћу гарантованог протока од 0,86 м³/с, акумулација "Сврачково" има значајну улогу у поправљању режима малих вода, што је једна од важних водопривредних мера код заштите квалитета воде. Након њене изградње биће омогућено оперативно управљање режимима малих вода, у кризним маловодним стањима и посебно у условима хаваријских загађења на низводном правцу: Моравица (Ивањичка) - Западна Морава - Велика Морава. Постојање селективног водозахвата омогућава управљање термичким режимима на Великом Рзаву и Моравици, делом и на Западној Морави, када су екосистеми угрожени због деловања малих протока, високих температура и ниског садржаја кисеоника у води. Позитивном деловању акумулације доприноси и регулациони конични затварач на испусту, који омогућава оваздушење гарантованог протока и повећање садржаја кисеоника у низводној деоници водотока Великог Рзава.

Активну одбрану од поплава

Акумулација "Сврачково" је релативно мале запремине. Иако у њој није планиран посебни наменски простор за одбрану од поплава, она омогућава ретензирање - ублажавање поплавних таласа, што је од значаја за читаву низводну долину, посебно на потезу Ариље - Пожега. Прави ефекат заштите биће након реализације рзавске каскаде акумулација, када би се феномени појаве таласа великих вода потпуно изгубили на низводном делу тока.

2.3.2. Режији коришћења, уређења и заштите

2.3.2.1. Простори за изградњу објеката подсистема "Рзав"

На простору предвиђеном за изградњу водопривредних објеката подсистема "Рзав" (9,04 км²) успоставља се режим строго ограничене и контролисане изградње.

До привођења простора планираној намени, односно прибављања земљишта у јавно власништво, забрањује се изградња нових објеката. Дозвољава се обављање радова на инвестиционом одржавању постојећих и постављање монтажних објеката. Без посебних ограничења може се газдовати шумским и пољопривредним земљиштем, под условом да се код обрадивих површина промене у обиму и начину коришћења ограничавају на редовни плодоред, а код шумског земљишта на постојећи обим и структуру шуме.

2.3.2.2. Зона непосредне заштите изворишта

На простору зоне непосредне заштите изворишта (око водозахватне куле у акумулацији и дуж узводног дела брана) успоставља се режим строге санитарне заштите, који се спроводи строгим санитарним надзором и мерама техничке заштите.

2.3.2.3. Подручје уже зоне заштите изворишта

На подручју уже зоне заштите (34,71 км²) успоставља се режим санитарног надзора. До доношења интегралног програма уређења пољопривредног земљишта задржава се постојећа структура пољопривредних површина, уз поштовање принципа обраде и сетве према нагибу и типу земљишта. Употреба средстава за заштиту биља и минералних ђубрива мора бити усаглашена, по врсти и количини, са агропедолошким условима и могућностима заштите вода. Ограничава се обим економске експлоатације шума, одређивањем свих шума за заштитне шуме као приоритетном функцијом. Газдовање шумама ускладиће са интересима водопривреде, првенствено у погледу заштите од ерозије и потенцијалних клизишта у току експлоатације акумулације.

Забрањује се формирање депонија комуналног отпада, проширење или формирање нових гробља, одлагање угинуле стоке, складиштење и транспорт опасних и штетних материја које могу угрозити извориште. Постојећа локална гробља се затварају (без измештања гробница).

По успостављању зоне заштите, санитацију постојећих стамбених и економских објеката, објеката за одмор и рекреацију, као и санитарно уређење терена (уклањање депонија, одлагалишта сточног отпада и осоке, и сл.) обезбеђује инвеститор водопривредног објекта. Изузетно, дозвољава се проширење или изградња новог стамбеног објекта као замена постојећег или решавање стамбених потреба чланова постојећих домаћинстава, као и реконструкција економских објеката уз обавезу контролисаног елиминисања чврстог и

течног отпада на санитарно прихватљив начин. За потребе туристичко - рекреативног коришћења акумулација дозвољава се уређење излетничких и риболовних стаза, на планираним локацијама уређење приобаља (плаже, отворени спортски терени, понтони, сидришта и сл.) са санитарно обезбеђеним објектима за дневни боравак посетилаца и пратећом инфраструктуром (ловишта, заклони од кише, и сл.). Осим наведених изузетака, на простору зоне заштите забрањује се даља изградња објеката који нису у функцији изворишта.

Развој саобраћајне инфраструктуре ограничава се на категорију локалних јавних, пољских и шумских путева. На свим јавним путевима, на уласку у зону заштите постављају се видне ознаке о забрани превоза, складиштења или испуштања опасних и штетних материја, као и забрани вршења радњи које могу угрозити извориште. Дуж јавних путева обезбеђује се инфраструктура за прикупљање атмосферских вода, са сепараторима нафтних деривата. Путеви који се изводе за потребе водопривреде користе се и за потребе локалног саобраћаја.

Изградња преносне и дистрибутивне електроенергетске и телекомуникационе мреже, локалних водовода и сл. није ограничена.

2.3.2.4. Подручје шире зоне заштите изворишта

На поручју шире зоне заштите изворишта (393,08 км²) успоставља се режим селективног санитарног надзора и ограничења.

Коришћење и уређење пољопривредног и шумског земљишта биће засновано на решењима и предиспозицијама основа заштите, коришћења и уређења пољопривредног и шумског земљишта.

Стамбени и економски објекти, као и делатности код којих се користе или продукују материје које на било који начин могу угрозити извориште морају обезбедити њихов санитарно прихватљив третман.

Развојем и уређењем регионалне саобраћајне инфраструктуре обезбедиће се услови за несметано одвијање транзитног путничког и робног промета, уз контролисан превоз опасних и штетних материја, као и других материја у количинама које могу трајно и у значајном обиму угрозити извориште водоснабдевања. Дуж регионалних путева обезбедиће се инфраструктура (водонепропусне риголе и сл.) и уређаји за прикупљање, одвођење и санитарно прихватљив третман загађених атмосферских вода, као и привремени пријем отпадних материја у случају акцидената у редовном саобраћају. Развој и уређење локалне саобраћајне и техничке инфраструктуре реализоваће се без посебних захтева у погледу заштите изворишта.

2.3.2.5. Подручје изван шире зоне заштите

Подручје плана изван шире зоне заштите изворишта (0,44 км²) обухвата простор низводно од бране "Сврачково" на коме је предвиђена изградња приступног пута, цевовода сирове воде, далековода и ТТ кабла.

До извођења планиране инфраструктуре, односно прибављање земљишта у јавно власништво задржава се постојеће стање у погледу намене површина и начина њиховог коришћења и газдовања.

2.3.2.6. Просторни развој, размештај и коришћење инфраструктурних система

1) Путна инфраструктура

Путну инфраструктуру формираће постојећи и планирани путеви који су у функцији посебне намене и интегралног развоја и уређења подручја Просторног плана.

Приоритет има изградња / измештање деоница локалних, категорисаних и некатегорисаних, путева из зона потапања планираних акумулација, и то:

-на подручју акумулације "Сврачково":

-деоница пута на правцу Д. Село (КО Сврачково) - круна бране - Северово, дужине око 2 км,
-деоница пута на правцу Роге - засеок Вајовићи, дужине око 1,5 км, и мостом у Рошкој луци дужине око 60 м,

-деоница пута Рошка бања - засеок Сарвани (КО Роге), дужине око 1,0 км и мостом, узводно од Рошке бање, дужине око 50 м, и

-деоница пута брана "Сврачково" - регионални пут Р-228, дужине око 3,5 км и мостом преко Великог Рзава дужине око 50 м;

2) Одвођење атмосферских и комуналних отпадних вода

Пројектом санитарне заштите акумулације "Сврачково" предвиђени су следећи радови:

- на простору акумулације и бране:
- за 18 домаћинстава: уклањање свих објеката, са санитарном неутрализацијом нужника, септичких јама, одлагалишта кућног и сточног отпада, и другог загађеног земљишта,
- у ужој зони заштите:
- за 158 домаћинстава: изградња типских хигијенских нужника са водонепропусном јамом, уз претходно санитарно неутралисање постојећих објеката, и
- за сва домаћинства са сточним фондом; изградња, типских, водонепропусних базена и јама за осоку, уз претходно санитарно чишћење постојећих одлагалишта,
- у широј зони заштите:
- за око 3.090 домаћинстава: санитарна неутрализација нехигијенских пољских нужника и септичких јама,
- за сва домаћинства са сточним фондом; изградња, типских, водонепропусних базена и јама за осоку, уз претходно санитарно чишћење постојећих одлагалишта,
- за око 2.160 домаћинстава: изградња, типских, хигијенских нужника, са водонепропусном јамом, и
- за око 930 домаћинстава: изградња санитарних, водонепропусних, септичких јама.

Трошкови санитације постојећих домаћинстава, односно објеката намењених за стални и привремени боравак представљају део инвестиционе вредности објеката подсистема "Рзав".

Атмосферске воде са грађевинских подручја уводиће се кишном канализацијом и отвореним каналима у локалне реципијенте. Атмосферске воде са регионалних путева, јавних паркиралишта и локалних путева (само у ужој зони заштите), пре упуштања у реципијенте, морају имати предтретман за одвајање нафтних деривата.

3) Електроенергетска мрежа и објекти

У функцији посебне намене подручја, планиране су следеће интервенције на електроенергетској мрежи:

-на подручју акумулације и бране "Сврачково":

- измештање 10 kV далековода ТС "Роге" - ТС "Вајовићи", уз могућност преласка акумулације као кабловски вод у труп планираног моста у Рошкој луци или као засебан ваздушни вод, и
- изградња двоструког далековода; са 10(35) kV водом између ТС 35/10 kV "Шевељ" и ТС 10/0,4 kV на градилишту бране, и 35 kV водом од разводног постројења ТС 6,3/35 kV подбранске ХЕ (инсталисане снаге 7,2 MW) до одвајања 10(35) kV за ТС "Шевељ".

Деоница, наставка, 35 kV далековода до ТС 35/10 (планирано 110/35/10) kV "Ариље 2", која се изводи за потребе пласмана електроенергије из подбранске ХЕ, није обухваћена Просторним планом. Траса ове деонице ће се поставити у складу са Генералним урбанистичким планом Ариља.

-на подручју акумулације и бране "Роге":

- измештање 10 kV далековода ТС "Дрежник-центар" - ТС "Зекавице"- ТС "Шмакићи" северно од профила акумулације, или изградња новог далековода ТС "Шмакићи" - ТС "Рошка бања",
- траса далековода, напонски ниво и место напајања ТС на градилишту бране утврдиће се у поступку иновације Просторног плана након 2008. године, у сарадњи са надлежним електродистрибутивним предузећем, и
- траса 110 kV далековода за пласман електроенергије из подбранске ХЕ (инсталисане снаге 22,6 MW) утврдиће се у поступку иновације Просторног плана након 2008. године, у сарадњи са надлежном службом Електропривреде Србије.

-на подручју акумулације и бране "Орловача":

- измештање 10 kV далековода између ТС "Радошево" и ТС "Велимири", уз могућност преласка акумулације као кабловски вод у труп планираног моста на профилу Велимири или изградњом далековода ТС "Велимири"- ТС "Митрићи" (са напајањем из правца ТС 35/10 kV "Сирогојно"),
- траса далековода, напонски ниво и место напајања ТС на градилишту бране утврдиће се у поступку иновације Просторног плана након 2014. године, у сарадњи са надлежним електродистрибутивним предузећем, и
- траса 110 kV далековода за пласман електроенергије из подбранске ХЕ (инсталисане снаге 13,5 MW), утврдиће се у поступку иновације Просторног плана након 2014. године, у сарадњи са надлежном службом Електропривреде Србије.

Просторним планом је предвиђена могућност изградње малих хидроелектрана (МХЕ), које би се реализовале првенствено на местима уз планиране бујичне преграде. Право на енергетско искоришћење вода може бити условљено (су)финансирањем изградње бујичне преграде.

Изградња МХЕ је плански могућа и на следећим профилима водотока:

- Мале реке, на два преградна места низводно од Равне Горе;
- Пресечке реке, на два преградна места: низводно од Пресеке и низводно од Мочиоца;
- Љубишнице, са два преградна места: низводно од зас. Јоксимовићи и северно од зас. Лазовићи;
- Катушници, са два преградна места: североисточно од узвишења Смиљанско брдо и северно од Гостиља; и
- Приштевице, са преградом јужно од засеока Ристановићи.

Услови изградње и повезивања МХЕ са електроенергетском мрежом (траса далеководна, напонски ново и место повезивања) утврдиће се у сарадњи са надлежним електродистрибутивним предузећем и предузећем надлежним за газдовање објектима подсистема "Рзав" и условима завода надлежних за заштиту природних и културних добара.

Остали видови, алтернативних, енергетских извора (биогаз, енергија ветра, соларна енергија и сл.) могу се реализовати на подручју Просторног плана, уколико нису у супротности са правилима изградње и уређења подручја, односно испуњавају услове санитарне заштите изворишта, заштите животне средине, природних и културних добара.

План детаљне регулације „Брана Сврачково – субсистем Рзав 1“ (Скупштина општина Пожега 03 број 350-172/04 од 30.12.2004. године)

Повод за израду Плана детаљне регулације „Брана Сврачково – субсистем Рзав 1“ је дугорочно обезбеђење водоснабдевања потрошача на подручју општина Ариље, Пожега, Лучани, Чачак и Горњи Милановац.

Циљ израде Плана је утврђивање јавног грађевинског земљишта, правила и услове за потребе градње бране и формирање акумулације на профилу „Сврачково“ око 9,3 км узводно од ушћа Великог Рзава у Моравицу.

Израда плана је предвиђена као део имплементације (планске разраде) прве етапе реализације Просторног плана подручја изворишта водоснабдевања регионалног подсистема „Рзав“

3. ПРАВЦИ РАЗВОЈА И УНАПРЕЂЕЊА ОСНОВНИХ ДЕЛАТНОСТИ У ПЕРИОДУ 2023-2027. ГОДИНА

Комплетно пословање и развој предузећа се у наредном периоду мора подредити унапређењу и развоју поверене делатности. Потребно је повећати степен доступности водоводне инфраструктуре, повећати квалитет, поузданост и стабилност испоруке воде свим корисницима.

Основни задатак ЈП „Рзав“ је да обезбеди непрекидну производњу и дистрибуцију хигијенски исправне воде комуналним предузећима у Ариљу, Пожеги, Лучанима, Чачку и Горњем Милановцу у количинама довољним да се подмире потребе свих корисника.

Од пуштања у рад регионалног водосистема "Рзав" (крајем 1993. године) корисницима је испоручено 478.342.367 кубика хигијенски исправне воде за пиће, што у потпуности оправдава постојање овог предузећа. Поузданог водоснабдевања града Чачка и општина Ариље, Пожега, Лучани и Горњи Милановац нема без водосистема "Рзав" и изградње акумулације "Сврачково".

Инвеститорски послови на изградњи бране и акумулације "Ариље - профил Сврачково" у име и за рачун удружиоца средстава: Министарства пољопривреде и заштите животне средине - Републичке дирекције за воде, града Чачка и општина Ариље, Пожега, Лучани и Горњи Милановац представљали су до краја 2021. године велики задатак за ЈП „Рзав“. Влада Републике Србије Закључком 05 Број: 351-2800/2021 на предлог Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде 1. априла 2021. године је дала сагласност да Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“, у име и за рачун Републике Србије, врши инвеститорска права на реализацији пројекта - Изградња бране са акумулацијом „Ариље“ профил „Сврачково“, уместо досадашњег носиоца инвеститорских права Јавног предузећа за водоснабдевање „Рзав“ Ариље.

Пренос инвеститорских послова на ЈВП „Србијаводе“ извршен је крајем 2021. године. Завршетком изградње наведене бране и акумулација дугорочно ће бити решено водоснабдевање у граду Чачку и наведеним општинама.

3.1. Достигнути ниво развоја

Изградња система „Рзав“ је предвиђена у две фазе: I фаза капацитета 1.200 л/с и II фаза капацитета 2.300 л/с чисте воде за пиће.

До сада је изграђено следеће:

- Привремени водозахват на реци Рзав са пумпном станицом сирове воде;
- Цевовод сирове воде дужине 2.898 м;
- Постројење за прераду воде капацитета 1.200 л/с;
- Магистрални цевовод чисте воде са крацима за градове и пратећим објектима.

Укупна дужина магистралних цевовода је 75.835 м; Укупна запремина магистралних цевовода је 51.046 м³.

За све изграђене објекте издата је употребно дозвола.

У изградњу система у периоду 1987-1993. година уложено је 105 милиона долара.

Брана и акумулација „Ариље – профил Сврачково“

Влада Републике Србије Закључком 05 Број: 351-2800/2021 на предлог Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде 1. априла 2021. године је дала сагласност да Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“, у име и за рачун Републике Србије, врши инвеститорска права на реализацији пројекта - Изградња бране са акумулацијом „Ариље“ профил „Сврачково“, уместо досадашњег носиоца инвеститорских права Јавног предузећа за водоснабдевање „Рзав“ Ариље.

Са потписивањем Анекса I Уговора о удруживању средстава за изградњу бране и акумулације „Ариље - профил Сврачково“ Министарство пољопривреде шумарства и водопривреде, Републичка дирекције за воде Београд Број: 401-00-1186/1/2009-07 од 31.08.2021. године, општина Ариље, Пожега, Лучани, града Чачка, општине Горњи Милановац, ЈП за водоснабдевање „Рзав“ Ариље Број: 1443 од 03.09.2021. године и ЈВП „Србијаводе“ Београд, ЈВП „Србијаводе“ Београд је 3. септембра 2021. године је званично постало „Носилац инвеститорских послова на изградњи бране и акумулације „Ариље - профил Сврачково“, у име и за рачун Удружилаца средстава: Републике Србије, Министарства пољопривреде шумарства и водопривреде, Републичке дирекције за воде Београд, града Чачка, општина Пожега, Лучани, Ариље и општине Горњи Милановац.

Истим су све уговорне стране сагласне да Јавно предузеће за водоснабдевање „Рзав“ Ариље сва права, обавезе над имовином уписане у пословним књигама пренесе на ЈВП „Србијаводе“ Београд.

Са решењима Служби за катастар непокретности Ариља и Пожеге којим је извршено превођење промене у бази података катастара непокретности, извршен упис права коришћења у корист ЈВП „Србијаводе“ Београд, створен је предуслов да се сва имовина, обавезе стечени по основу Уговора о удруживању средстава за изградњу бране и акумулације „Ариље - профил Сврачково“ пренесу на ЈВП „Србијаводе“ Београд.

Надзорни одбор Јавног предузећа за водоснабдевање „Рзав“ Ариље на седници одржаној 27.12.2021. године, донео је Одлуку Број: 76/2021 да се сва права, обавезе над имовином уписаној у пословне књиге, стечени на основу Уговора о удруживању средстава за изградњу бране и акумулације „Ариље - профил Сврачково“ у износу од 3,013,655,967 динара, пренесе на Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ Београд.

3.2. Циљеви и приоритети у развоју основне делатности

За завршетак I фазе потребно је изградити акумулацију и брану „Ариље – профил Сврачково“ и цевовод сирове воде од бране до постојеће пумпне станице „Шевел“ . Изграђено постројење за пречишћавање воде, магистрални цевовод чисте воде и сви кракови са припадајућим објектима до градских резервоара са наведеном акумулацијом

обезбедиће непрекидну испоруку воде корисницима у количини од 1.200 л/с што је и предвиђено I фазом изградње.

Друга фаза предвиђа доградњу постројења бистрења и таложнице у оквиру постојећег постројења чиме се повећава капацитет на 2.500 л/с сирове воде, односно 2.300 л/с чисте воде. Тиме се, према процени, подмирују потребе постојећег конзумног подручја у наредних 20 година.

За плански период од 5 година предвиђа се и израда планске и пројектне документације и експропријација потребног земљишта за додатни цевовод чисте воде од постројења за прераду воде до Кратовске стене, дужине 15 км. Овај цевовод је предвиђен изградњом II фазе водосистема „Рзав“ како би се повећао капацитет система „Рзав“ на 2.300 л/с чисте воде али и за подизање сигурности у водоснабдевању прве фазе (алтернатива бетонском цевоводу).

Због непостојања акумулације, тј неадекватне употребе система „Рзав“, велике температурне разлике чисте воде (од 0 па до 23°C) изазивају велике температурне дилатације и деформације свих цевовода, а поготово бетонског (цевовод од постројења за прераду воде до Кратовске стене) што доводи до процуривања на спојевима бетонских цеви. Главни разлог свих великих хаварија на систему „Рзав“ је пуцање бетонских цеви из горе наведеног разлога.

Потребно је одржати висок квалитета услуга, одговорност и висок степен професионалности сваког запосленог.

Очување постојећих природних вредности и заштита животне средине (изворишта водоснабдевања и зона санитарне зоне).

Успостављање централног информационог система у коме ће се правити базе података по свим струкама и целинама је веома важан задатак на коме се мора стално радити и усавршавати. Почев од хидрологије слива, квалитета сирове и чисте воде, геодезије, одржавања објеката и опреме, измена на терену, економских и правних послова, јавних набавки, информисању јавности и др.

3.3. Кључне активности потребне за достизање циљева

-Остваривање економске цене воде која ће омогућити потребне приходе и ликвидност предузећа за квалитетно обављање основне делатности, текуће одржавање и инвестиције (одрживи развој предузећа). Одлуком из 2013. године инвестиционо одржавање грађевинских објеката је искључено из цене воде. Мора се пронаћи начин финансирања израде планске и пројектне документације и експропријације потребног земљишта за додатни цевовод сирове воде.

-Јачање кадровских капацитета. Број запослених у ЈП „Рзав“ је са 78 запослених 2006. године смањен на 65 запослених 2016. На крају 2022. године број запослених је 69. Битно је очувати постојећи кадар и увести нови кадар у рад на водосистему.

4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА

4.1. Унапређење система управљања, руковођење и организације на нивоу предузећа

Према одредбама Закона о јавним предузећима директор предузећа, председник и чланови Надзорног одбора, морају да познају област корпоративног управљања.

Претпоставке за унапређење корпоративног управљања и остварење планова и циљева предузећа огледају се у примени принципа:

- транспарентности и доступности,
- ефикасности и благовремености,
- потпуности и тачности информација на свим нивоима, и
- друштвене одговорности.

Корпоративно управљање треба да обезбеди:

- ефикасну контролу финансијских и пословних активности предузећа ради заштите права и интереса оснивача и запослених и општег интереса,
- тачно и благовремено објављивање свих битних информација, нарочито податке о финансијском пословању, резултату предузећа и финансијским показатељима,
- менаџмент који је спреман и способан да осмисли и примени добру политику управљања која ће омогућити профитабилније пословање предузећа.

Унапређење корпоративног управљања подразумева едукацију кроз присуствовање семинарима, похађање специјализованих курсева, радионица, обуку и упознавање са примерима добре праксе корпоративног управљања и њихова примена у свим управљачким структурама са циљем побољшања пословања ефикасности и стицања добити.

4.2. Линије руковођења, надзора и контроле

Акт о Оснивању ЈП "Рзав" Ариље је усаглашен и усвојен од стране свих оснивача у истоветном тексту, после чега је на основу истог донет и Статут. Поступак усклађивања осталих аката је настављен до краја.

Органи предузећа, у складу са Законом о јавним предузећима ("Сл.гласник РС", бр. 15/16 и 88/2019) и Оснивачким актом - Одлуком о оснивању јавног предузећа за водоснабдевање "Рзав" Ариље Број: 1397 од 03.07.2019. године и Статутом број 547-1/2019 од 28.11.2019. године су:

1. Надзорни одбор
2. Директор

Надзорни одбор Јавног предузећа за водоснабдевање "Рзав" Ариље, у складу са Законом о јавним предузећима, Одлуком о оснивању Јавног предузећа за водоснабдевање "Рзав" Ариље" и Статутом предузећа има три члана.

Чланови надзорног одбора су: Петар Пантовић, дипломирани економиста из Чачка, Милан Муњић, дипломирани грађевински инжењер из Пожеге и Ана Радовић, дипломирани правник из Ариља. Петар Пантовић и Милан Муњић су испред оснивача предузећа, а Ана Радовић Ариља је представник запослених. Председник Надзорног одбора је Петар Пантовић.

Именовани су актима јединица локалне самоуправе на период од четири године.

- Град Чачак, решењем Скупштине града Чачка број 06-16/2020-I од 14.02. 2020. године,
- Општина Пожега, одлуком Скупштине општине 01 број:011-10/2020 од 28.02.2020. године,
- Општина Ариље, решењем Скупштине општине III број 112-19/2020 од 05.03.2020. године.
- Општина Лучани, решењем Скупштине општине број 06-26-22/2020-I од 16.03.2020. године,
- Општина Горњи Милановац, решењем Скупштине општине број. 2-06-31/2020 од 04.09.2020. године.

Прва седница Надзорног одбора одржана је 29.09.2020. године.

Вршилац дужности директора Јавног предузећа за водоснабдевање "Рзав" Ариље је Зоран Бараћ, дипл. инжењер електротехнике из Чачка, запослен у Јавном предузећу за водоснабдевање „Рзав“ Ариље. Одлуком Надзорног одбора бр. 105/2022 од 07.10.2022. именован је за вршиоца дужности директора Јавног предузећа за водоснабдевање „Рзав“ Ариље до именовања директора по спроведеном јавном конкурс у период који не може бити дужи од једне године. Вршилац дужности директора је ступио на функцију након истека мандата директора 7.11.2022. године.

Одлука Надзорног одбора о именовању вршиоца дужности директора Јавног предузећа за водоснабдевање „Рзав“ Ариље Зорана Бараћа бр.105/2022 од 07.10.2022. објављена је у „Службеном гласнику РС“ број 122 од 02.11.2022

4.3. Увођење стандардизованих процедура (ИСО)

Обавеза јавног предузећа је да у што краћем року успостави ИСО систем менаџмента квалитетом и системски метод за утврђивање, оцењивање и надзирање фактора ризика у производњи НАССР

4.4. Базе података, интегрални информациони систем, ГИС технологија

ЈП „Рзав“ од 1996. године поседује централну базу података система даљинског управљања (СДУ). Овај систем управљања, чији је саставни део и репетиторски систем за радио пренос података и говора, је основ за квалитетан рад и испоруку воде свим међусобно врло удаљеним корисницима и његово стално унапређење и усавршавање је свакодневни посао стручне екипе ЈП „Рзав“ Ариље.

У реконструкцију и надградњу система даљинског управљања и контроле у току 2021. из сопствених средстава уложено 12.000.000,00 динара. Безбедно коришћење овог цевовода није могуће без централизованог даљинског управљања хидромашинском опремом на њему, са једног места (ККЦ у Ариљу).

5. КАДРОВСКА ПОЛИТИКА И ПЛАН ЗАПОСЛЕНОСТИ

5.1. Оптимална структура и број радника

Према Правилнику о организацији и систематизацији радних места Јавног предузећа за водоснабдевање "Рзав" Ариље (у даљем тексту: Правилник) предузеће има 78 извршилаца, а према кадровској евиденцији на крају 2022. године 69 запослених.

Запослени по секторима / службама

Ред. број	Сектор - Организациона јединица	Број систематизованих радних места	Број запослених по кадровској евиденцији
1.	Пословодство	2	1
2.	Служба производње и дистрибуције воде	33	31
3.	Служба контроле квалитета воде	4	4
4.	Служба одржавања	19	15
5.	Служба инвестиција	4	3
6.	Служба економских послова	6	5
7.	Служба општих и правних послова	10	10
	УКУПНО:	78	69

Радно место техничког директора није попуњено. У техничком сектору (Служба производње и дистрибуције воде, Служба контроле квалитета воде, Служба одржавања и Служба инвестиција) према Правилнику треба 61 извршилац, а према кадровској евиденцији на крају 2022. године је 53.

У служби производње и дистрибуције воде запослен је 31 радник. Није попуњено радно место погонски електричар (два извршиоца).

У служби контроле квалитета воде сва радна места су попуњена.

У служби одржавања нису попуњена радна места: бравар (два извршиоца), пословођа машинског одржавања, пословођа електро одржавања.

У служби инвестиција није попуњено радно место: инжењер инвестиција I.

Од укупног броја запослених у техничком сектору 28 ради у турнусу.

У Служби економских послова запослено је 5 радника. Радно место контисте, књиговође није попуњено.

Служба општих и правних послова, са пет радника ФТО и једним помоћним радником има 10 запослених.

Запослени у ФТО раде у турнусу.

Постојећи кадар треба сачувати. Преквалификација постојећег кадра није могућа.

Администрацију предузећа чини 9 радника.

Од 69 запослених 37,7% чине запослени са високом и вишом стручном спремом. Високу стручну спрему има 18 радника, а вишу 8. Средњу стручну спрему има 25 радника. Дванаест запослених су КВ радници. Помоћних радника има 6.

Програмима пословања за 2022 и 2023. годину није планиран пријем нових радника.

Достизање оптималног броја радника на водосистему, односно пријем нових радника у техничком сектору, због очувања система за пречишћавање и дистрибуцију воде, је неопходан.

Њихов пријем омогућиће да се технички сектор у знатној мери кадровски ојача. Наведено условљава стање грађевинских објеката, цевовода сирове воде, цевовода чисте воде, опреме на фабрици воде, водозахвату и мерно регулационим блоковима.

Пријем нових радника биће извршен у складу са Уредбом о поступку за прибављање сагласности на ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава ("Сл. гласник РС", број 159/2020)

5.2. Стручно оспособљавање кључних кадрова на нивоу средњег менаџмента и уско специјализованих профила

Стручно оспособљавање кључних кадрова на нивоу средњег менаџмента и уско специјализованих профила потребно је вршити сваке године. Исто има за циљ професионално и одговорно руковођење, ефикасност органа управљања у најбољем интересу за предузеће и осниваче предузећа, повећање имовине предузећа и висок ниво транспарентности и јавности у пословању предузећа.

По основу наведеног обезбедиће се заштита права оснивача и интерес предузећа, коректан и равноправан третман оснивача, одговорност пословодства и органа управљања према оснивачима, транспарентност у раду и доношењу одлука, професионализам и ефикасна контрола над финансијским и пословним активностима предузећа.

5.3. Обезбеђење кадрова за ангажовање на сезонским или привремено повременим пословима

Због повећаног обима посла никада нису ангажована лица по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, ауторским уговорима и уговорима са физичким лицима. Расходи по овом основу нису планирани. Делатност предузећа ограничава запшљавање лица по уговору о делу, уговора о привременим и повременим пословима и ауторским уговорима.

6. ПОЛИТИКА ЦЕНА ОСНОВНИХ КОМУНАЛНИХ УСЛУГА

6.1. Цене комуналних услуга на нивоу покрића свих трошкова

Цена воде из система "Рзав" за 2022 годину износи 11.99 дин/м³ и по њој се врши фактурисање воде за пиће јавним комуналним предузећима.

Измене и допуна Правилника о рачуноводственим политикама Јавног предузећа за водоснабдевање "Рзав" Ариље донете на основу Закључка Координационог тела Јавног предузећа за водоснабдевање "Рзав" Ариље Број: 12/2013 од 25.04.2013. године и сагласности свих скупштина оснивача на наведен Закључак индиректно су искључиле амортизацију грађевинских објеката (*као елемент за одређивање цене комуналних услуга*) из калкулације цене воде.

Обрачуната амортизација грађевинских објеката покрива се из прихода по основу условљених донација (*рачун 641*), којим је исказано укидање одложених прихода и примљених донација (*рачун 495*).

Према калкулацији, по основу пројекције просечних, месечних оправданих трошкова производње и дистрибуције воде и планиране просечне месечне дистрибуције воде за пиће стварна цена коштања м³ воде из Система "Рзав" за 2022. годину износи 13,79 дин/м³.

Са ценом воде од 11,99 дин/м³ предузеће остварује пословни губитак у износу од 31,791,690 динара.

За разлику од претходних година, 2022.године финансијска добит не омогућује да се у 2022. години, по основу обављања основне делатности оствари добит.

Према калкулацији за 2023. годину која је урађена на основу планираних просечних месечних пословних расхода и планиране просечне месечне дистрибуције воде за пиће **цена коштања м³ воде из система „Рзав“ износи 16,53 дин/м³**

У циљу заштите крајњег потрошача, на састанку Координационог тела донет је Закључак број 20/2022 од 18.11.2022. године и утврђена је цена по којој ће се вршити фактурисање крајњим корисницима од 13,97 дин/м³. Са ценом од 13.97 м³, процена је да ће предузеће остварити пословни губитак од 45,164,000 милиона динара. Криза резултата је евидентна. Цена није економска, не обезбеђује позитиван финансијски резултат. Предузеће губи део имовине.

Имајући у виду наведено, повећање цене од 16.5% није довољно. Како основна делатност предузећа, пречишћавање и дистрибуција воде за пиће за становништво и привреду општина Ариља, Пожеге, Лучана, града Чачка и општине Горњи Милановац не би била угрожена, неопходно је додатно увећање цене у 2023.години.

У колико у периоду од 2024. до 2027. године динамика раста трошкова буде умерена, пројектоване цене ће омогућити да предузеће у потпуности покрије све трошкове и на крају године оствари пословну добит.

Преглед цена

Врста производа	Јед. мере	2022 базна година	2023	2024	2025	2026	2027	Индекс 8/3*100
1	2	3	4	5	6	7	8	8
Вода за пиће	м ³	11.99	13.97-16,53	17.99	18.99	20.99	21,50	179,32

6.2. Део цене производа намењен за развој

Према члану 26. Закона о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/11) елементи за одређивање цена комуналних услуга су пословни расходи исказани у пословним књигама и финансијским извештајима, расходи за изградњу и реконструкцију објеката комуналне инфраструктуре и набавку опреме према усвојеним програмима и плановима вршиоца комуналне делатности на које је јединица локалне управе дала сагласност, као и добит вршиоца комуналне делатности.

Цена воде за пиће као новчана вредност испорученог производа директно утиче на приход предузећа. Увећање цене потребно је ради оптимизације ресурса предузећа и континуитета испоруке квалитетне воде за пиће грађанима и привреди - општинама оснивача и граду Чачку.

Планиране цене треба да омогуће да пословни приход покрије трошкове производње и да се обезбеде додатна средства за инвестиционо одржавање већ изграђених инфраструктурних објеката, изградњу нових и набавку нове опреме.

У периоду 2023 - 2027. година не планира се кредитно задужење.

Годишњи програми пословања ће приликом израде показати да ли је потребна промена планираних цена.

Треба имати у виду да на одлуку органа управљања о промени цене воде сагласност дају надлежни органи јединица локалне самоуправе.

6.3. Примена принципа "једна услуга - једна цена"

У складу са прописаним начелима из Закона о комуналним делатностима, начело "једна услуга - једна цена" захтева укидање различитих тарифа по категоријама и корисницима.

Како је цена воде за пиће идентична према свим купцима воде из система "Рзав", јавним комуналним предузећима свих оснивача, наведено начело је испоштовано.

Цена воде је јединствена.

6.4. Границе приступачности просечног рачуна у односу на реалну куповну моћ становништва

Начело "приступачности цена" према Закону о комуналним делатностима треба да обезбеди "економске цене - али до границе коју грађани могу да плате".

Граница приступачности просечног месечног рачуна воде за пиће, према методологији максималне границе оптерећења породичног домаћинства, је 3% просечне нето зараде у општини, односно граду према званично објављеном статистичком податку.

Имајући у виду да је цена воде из система за водоснабдевање "Рзав" иницијална, да цену воде према крајњим корисницима, домаћинствима и привреди у општинама и граду Чачку дефинишу њихова јавна комунална предузећа и да је цена воде ЈП "Рзав" ниска у односу на цену према корисницима начело "приступачности цена" се у потпуности поштује. Диспаритет између цене м³ воде за пиће из система "Рзав" и цена комуналних предузећа познат је свим јединицама локалне самоуправе. Цена воде према домаћинствима већа је 4-5 пута, а према привреди 6-7 пута.

7. ПРОЈЕКЦИЈА ПРИХОДА И РАСХОДА У ПЕРИОДУ 2023 – 2027.

7.1. Основна делатност

Основна делатност предузећа, производња и дистрибуција воде из Система "Рзав" у потпуности се финансира из сопствених прихода.

Физички обим производње

Назив ЈКП/ЈП	Јед. мере	2022-базна година	2023	2024	2025	2026	2027	Индекс 8/3
1	2	3	4	5	6	7	8	9
"Зелен" Ариље	м ³	1,323,130	1,365,293	1,406,252	1,448,439	1,491,893	1,536,649	116.1
"Наш Дом" Пожега	м ³	2,668,810	2,634,768	2,713,811	2,795,225	2,879,082	2,965,455	111.1
"Комуналац Лучани"	м ³	1,665,965	1,653,091	1,702,684	1,753,764	1,806,377	1,860,568	111.7
"Водовод" Чачак	м ³	9,774,000	9,894,096	10,190,919	10,496,646	10,811,546	11,135,892	113.9
"Горњи Милановац"	м ³	2,235,600	2,122,157	2,185,822	2,251,396	2,318,938	2,388,506	106.8
УКУПНО:	м ³	17,667,505	17,669,405	18,199,487	18,745,472	19,307,836	19,887,071	112.6

План физичког обима производње указује да ће Јавно предузеће за водоснабдевање "Рзав" Ариље корисницима воде из Система "Рзав" у 2022. години испоручити 17.667.505 м³ воде за пиће. Планирана количина 2027. у односу на 2022. годину је већа за 12,6%.

Укупан приход од продаје воде утврђен је на основу плана физичког обима производње, планиране дистрибуције, цене воде од 11,99 дин/м³, увећање цене воде од 01.06.2021. године. Закључком Координационог тела број 20/2022 од 18.11.2022. године цена воде из система „Рзав“ Ариље увећава се са 11,99 дин/м³ на 13,97 дин/м³ уз неопходно повећање половином 2023. године јер је утврђена цена по којој ће се вршити фактурисање испод цене коштања. Одлука о утврђивању цене воде из система „Рзав“ број 112/2022 донета је на седници Надзорног одбора 25.11.2022. године и достављена оснивачима на усвајање.

Приход од продаје воде у периоду од 2024 до 2027 године утврђен је на основу планираног физичког обима производње, планиране дистрибуције и пројектованих цена које су приказане у Табели: Преглед цена.

План физичког обима производње се прави на основу Плана о потреби у води са водосистема „Рзав“ и на основу расположивих података о досадашњим количинама воде које су потраживане од стране јавно комуналних предузећа.

Да би план у потпуности би извршен, потребно је:

- да се корисници придржавају плана, а нарочито они корисници који снабдевање водом врше и из сопствених изворишта;

- да у летњем периоду има довољно воде у реци Рзав, односно да хидрометеоролошки услови буду повољни како не би било потребе за умањењем испоруке воде крајњим корисницима;

- квалитетно одржавати опрему, објектена целом систему, магистралне цевоводе;

- одржавати квалификациону структуру, бројност радника и поправљати старосну структуру;

Трајног водоснабдевања нема без акумулације Сврачково.

Цена која би се постепеним и континуираним увећањима постигла до 2027. године би износила 21.50 дин/ м³. У односу на 2022. годину релативно увећање би износило 79,32%.

На основу досадашњих анализа испоручених количина воде крајњим корисницима може се констатовати да предузеће успешно рализује план физичког обима производње односно реализација испоруке је у складу са планираним вредностима. Испоручене количине су биле одличног квалитета што потврђују анализе Завода за јавно здравље Чачак и Ужице. Поред екстерних контрола воде Служба контроле квалитета воде уредно врши и интерне контроле у циљу поузданог и квалитетног водоснабдевања крајњих корисника.

УКУПАН ПРИХОД за 2027. годину планиран је у износу од 515.555.000 динара. У односу на план за 2022. годину већи је за 68.2%.

Основна делатност

у 000 динара

О П И С	2022- базна година	2023	2024	2025	2026	2027	Индекс 7/2*100
1	2	3	4	5	6	7	8
УКУПНИ ПРИХОДИ	306,523	334,534	415,112	443,795	485,476	515,555	168.2
I ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	302,195	330,206	410,774	439,347	480,918	510,947	169.1
1. Приход од продаје воде	211,833	246,842	327,409	355,977	397,548	427,572	201.8
2. Приход од продаје услуга	23	29	30	35	35	40	173.9
3. Приход од суфинансирања							
4. Остали пословни приходи	90,339	83,335	83,335	83,335	83,335	83,335	92.2
II ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	4,118	4,118	4,118	4,218	4,318	4,368	106.1
1. Приходи од камата	4100	4100	4100	4200	4300	4350	106.1
2. Остали финансијски приходи	18	18	18	18	18	18	100.0
III ОСТАЛИ ПРИХОДИ	210	210	220	230	240	240	114.3
УКУПНИ РАСХОДИ	306,423	375,534	399,007	423,331	462,269	497,550	162.4
I ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	305,968	375,369	398,558	422,869	461,794	497,064	162.5
1. Трошкови материјала и енергије	70,060	123,752	132,600	141,300	163,000	178,900	255.4
1.1. Материјал за производњу	16,990	30,600	32,000	35,000	45,000	50,000	294.3
1.2. Остали материјал	1,900	2,152	2,300	2,600	3,000	3,500	184.2
1.3. Гориво и енергија	51,170	91,000	98,300	103,700	115,000	125,400	245.1
а) Електрична енергија	49,150	88,000	95,000	100,000	110,000	120,000	244.2
б) Нафтни деривати	1,800	2,100	2,300	2,500	3,000	3,200	177.8
в) Остала горива	220	900	1,000	1,200	2,000	2,200	1,000.0
1.4. Резервни делови	2,200	2,550	2,650	2,850	3,100	3,100	140.9
1.5. Једнократан отпис	910	1150	1,200	1,400	1,600	1,600	175.8
2. Трошкови зарада, накнада зарада	98,388	111,001	122,098	133,904	147,174	160,854	163.5
2.1. Зараде и накнаде зарада са допр. послодавца	90,706	101,165	111,282	122,410	134,651	148,116	163.3
а) Зараде и накнаде зарада БРУТО 1	78,094	87,855	96,641	106,305	116,935	128,629	164.7
б) Доприноси на терет послодавца	12,612	13,310	14,641	16,105	17,716	19,487	154.5
2.2. Накнаде по уговорима	604	593	652	652	718	789	130.7
а) Накнаде органа управљања и надзора	604	593	652	652	718	789	130.7
б) Остале накнаде физичким лицима							
2.3. Остали лични расходи	7,078	9,243	10,164	10,842	11,806	11,949	168.8
а) Отпремнине		662	728	801	881	969	
б) Јубиларне награде		375	413	454	499	549	
в) Дневнице и тр.службеног пута	245	245	270	296	326	327	133.5
г) Превоз на радно место до и са рада	3,200	4,326	4,759	4,900	5,000	5,001	156.3
д) Контрола квалитета воде	3,550	3,550	3,905	4,296	5,000	5,001	140.9
ђ) Остале услуге	83	85	90	95	100	101	121.8
3. Трошкови амортизације	120,000	118,000	120,000	122,000	124,000	128,000	106.7
4. Трошкови производних услуга	8,770	10,710	11,730	12,760	13,690	14,900	169.9
3.1. Транспортне услуге	600	600	700	800	900	1,000	166.7
3.2. Услуге одржавања	3,650	4,900	5,300	5,700	6,000	6,500	178.1
3.3. Рекламе и пропаганде	120	120	130	140	150	200	166.7
3.3. Контрола квалитета воде	4,000	4,500	5,000	5,500	6,000	6,500	162.5
3.4. Остале услуге	400	590	600	620	640	700	175.0
4. Трошкови резервисања	600	800	900	1,000	1,100	1,200	200.0
5. Нематеријални трошкови	5,040	7,406	7,380	7,655	8,130	8,510	168.8
5.1 Непроизводне услуге	650	705	810	830	850	900	138.5
5.2 Репрезентација	215	195	200	205	210	230	107.0
5.3 Премије осигурања	560	610	620	630	640	650	116.1
5.4 Платни промет	280	291	300	310	320	330	117.9
5.5 Чланарине	315	320	340	360	380	400	127.0
5.6 Порези	2,100	3,350	3,450	3,550	3,650	3,700	176.2
5.7 Остали нематеријални трошкови	450	980	600	600	800	900	200.0
5.8 Трошкови Дана предузећа	170	155	160	170	180	200	117.6
5.9 ФУК		400	450	500	550	600	
5.1 Интерна ревизија	300	400	450	500	550	600	200.0
II ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	20	13	4	5	6	6	30.0
1. Расходи камата (према трећим лицима)	5	3	4	5	6	6	120.0
2. Остали финансијски расходи	15	10					0.0
III ОСТАЛИ РАСХОДИ	435	152	445	457	469	480	110.3
1. Губитак по основу расхода осн.средстава							
2. Мањкови	40	40	40	40	40	40	100.0
3. Отпис потраживања							
4. Исправке грешке ранијих година	11	12	15	17	19	20	181.8
5. Издаци за радничке спортске игре	190	0	190	190	190	190	100.0
6. Издаци за здрав.култ.обазов.научен услуге	94	0	100	110	120	130	138.3
7. Остали расходи	100	100	100	100	100	100	100.0
ПОСЛОВНИ ДОБИТ - ГУБИТАК	-3,773	-45,163	12,216	16,478	19,124	17,883	-474.0
ФИНАНСИЈСКА ДОБИТ - ГУБИТАК	4,098	4,105	4,114	4,213	4,312	4,362	106.4
БРУТО ДОБИТ / ГУБИТАК	100	-41,000	16,105	20,464	23,207	22,005	22,005.3

Пословни приходи: приход од продаје воде, приход од продаје услуга и остали пословни приходи планирани су у износу од 510,947,000 динара.

Приход од воде, који у структури пословног прихода има највеће учешће, планиран је у износу од 427,572,000 динара.

Приход од продаје услуга (издавање техничких услова и сл.) планиран је у износу од 40,000.00 динара.

Остали пословни приходи (приход по основу условљених донација), према пројекцији обрачуна амортизације грађевинских објеката финансираних из средстава оснивача предузећа планирани су у износу од 83.335.000 динара. Исти нису увећавани, јер је планирано да се изградња нових и инвестиционо одржавање постојећих инфраструктурних објеката финансира из сопствених средстава.

Финансијски приходи планирани су у износу од 4,368,000 динара. Чине их камате за неблаговремено плаћање и остали финансијски приходи.

Утврђени су на основу Закона о изменама и допуни Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама ("Сл гласник РС", број 68/15,113/2017,91/2019,44/2021,44/2021-други закон), процене о евидентном увећању референтне каматне стопе НБС и пројекције наплате потраживања од комуналних предузећа у периоду 2023 - 2027. година.

Остали приходи планирани су у износу од 240.000 динара.

Учешће финансијских прихода и осталих прихода у структури укупног прихода је занемарљиво.

УКУПНИ РАСХОДИ за 2027. годину пројектовани су у износу од 497,550,000 динара.

У односу на план за 2022. годину већи је за 62.4%.

Пословни расходи: трошкови материјала и енергије, резервни делови и једнократни отпис, трошкови зарада и накнада зарада, трошкови производних услуга, трошкови амортизације и резервисања и нематеријални трошкови планирани су у износу од 497,064,000 динара.

Трошкови материјала и енергије планирани су у износу од 178,900,000 динара. Према пројекцији, у односу на план за 2022 увећани су за 155.4%.

Трошкови зарада, накнада зарада планирани су у износу од 160,854,000 динара. У односу на план за 2022. годину већи су за 63,5%.

Маса средстава за зараде се планира у складу са смерницама владе које су садржане у Уредби владе за израду програма пословања, а исте се објављују у октобру месецу односно у време планирања активности за наредну пословну годину.

Накнаде за органе управљања и надзора увећане су 2027. године у односу на 2022. годину за 30.7%.

Расходи по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, ауторским уговорима и уговорима са физичким лицима, као и предходних година нису планирани.

Остали лични расходи: отпремнине, јубиларне награде, дневнице и трошкови службеног пута, превоз на рад и одлазак са рада, солидарна помоћ запосленима, остали лични расходи су увећани за 68.8% у односу на план 2022. године.

Трошкови производних услуга у чијој структури највеће учешће имају услуге одржавања и контроле квалитета воде у односу на план за 2022. су увећани су за 69.9%.

Трошкови амортизације 2027. годину планирани су у износу од 124,000,000 динара. У односу на план за 2022. годину већи су за 6,7%. Амортизација грађевинских објеката чија је изградња финансирана из удржених средстава у износу од 83.335.000 динара покрива се из одложених прихода. Амортизација грађевинских објеката чије је инвестиционо одржавање финансирано из средстава предузећа, опреме и нематеријалних улагања у износу од 40.665.000 динара покрива се из прихода од воде. Трошкови амортизације у односу на план за 2017. годину већи су за 5,6%.

Нематеријални трошкови за 2027. годину планирани су у износу 8.510.000 динара. У односу на 2022. годину већи су за 68.8%.

Финансијски расходи, расходи камата и остали финансијски расходи планирани су у мањем износу у односу на 2022. годину, а узимајући у обзир кретања ових расхода у претходном периоду.

Остали расходи у односу на план за 2022. годину увећани су за 10,3%. Износе 480.000 динара.

Учешће наведене две групе расхода у структури укупних расхода је занемарљиво.

У периоду 2024-2027 године је планирана ПОСЛОВНА ДОБИТ уколико би се утврдила цена воде како је наведено у Табели: Преглед цена и уколико би интезитет раста трошкова имао умерен раст.

БРУТО ДОБИТ: резултат пословања - по основу обављања основне делатности у периоду од 2024. године до 2027. године део средстава усмери за у развој и очување постројења за пречишћавање и дистрибуцију воде за пиће.

**ИНДИКАТОРИ
ЗА МЕРЕЊЕ ЕФИКАСНОСТИ ПОСЛОВАЊА**

ВРСТА ИНДИКАТОРА	НАЗИВ ИНДИКАТОРА	ОПИС ИНДИКАТОРА	ИНДИКАТОР		
			2022-базна година	2027	
ИНДИКАТОРИ ЛИКВИДНОСТИ	Општа ликвидност	<u>обртна средства</u> краткорочне обавезе	1,92	2,50	
	Убрзана ликвидност	<u>обртна средства - залихе</u> краткорочне обавезе	1,63	2,11	
ИНДИКАТОРИ ЗАДУЖЕНОСТИ	Задуженост	<u>укупан дуг</u> укупна средства	9,1	8.10	
	Однос дуга према капиталу	<u>укупан дуг</u> укупан капитал	9,1	8,05	
	Коефицијент покрића камате	<u>ЕБИД</u> расходи камате	1.00	1.1	
	Коефицијент финансијске стабилности	<u>дугорочне обавезе + капитал</u> стална имовина + залихе	45.05	58.57	
ИНДИКАТОРИ АКТИВНОСТИ	Просечан период држања залиха	<u>просечне залихе</u> приход од продаје	x 365	52,85	42,85
	Просечан период наплате потраживања	<u>просечни салдо купца</u> приход од продаје	x 365	38,29	30,29
	Просечан период плаћања обавеза	<u>обавезе према добављачима</u> приход од продаје	x 365	28,29	20,29
	Искоришћеност фиксних средстава	<u>приход од продаје</u> нето фиксна средства		228.17	356.34
	Искоришћеност укупних средстава	<u>приход од продаје</u> укупна средства		0,16	0,29
ИНДИКАТОРИ РЕНТАБИЛНОСТИ	Профитна бруто маргина	<u>укупна добит</u> приход од продаје		0,00	0,05
	Профитна нето маргина	<u>нето добит</u> приход од продаје		0,00	0,04
	ЕБИТ маргина	<u>ЕБИТ</u> укупан приход		0,00	0,04
	ЕБИТДА маргина	<u>ЕБИТДА</u> укупан приход		0,35	0,23
	Стопа повраћаја на укупна средства (РОА)	<u>нето добит</u> укупна средства		1,85	1,34
	Стопа повраћаја на капитал (РОЕ)	<u>нето добит</u> капитал		4,8	2,99
ИНДИКАТОРИ ЕКОНОМИЧНОСТИ	Економичност пословања	<u>пословни приходи</u> пословни расходи		0.88	1.03
ИНДИКАТОРИ ПРОДУКТИВНОСТИ	Јединични трошкови рада	<u>бруто зарада и лични расходи</u> укупан приход		0.33	0.31
	Продуктивност рада	<u>приход од продаје</u> број запослених		3,577,84	5.778,54

8. ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА 2023 - 2027. ГОДИНА

План инвестиција на Водосистему "Рзав" у периоду од 2023. до 2027. године обухвата:

- инвестиције из сопствених средстава

8.1. Буџет капиталних улагања из сопствених средстава

Према пројекцији прихода и расхода, стању расположивих средстава и планираног улагања у некретнине, постројења и опрему у периоду 2023 - 2027. година за инвестиције из сопствених средстава предвиђено је 167.640.000 динара, односно 187.640.000 укључујући и 2022. годину.

Извор средстава

у 000

Опис	2022-базна година	2023	2024	2025	2026	2027	Укупно:
1	2	3	4	5	6	7	8
СОПСТВЕНА СРЕДСТВА	20.000	37.640	25.000	30.000	35.000	40.000	187.640
Укупно:	20.000	37.640	40.000	41.000	41.000	42.000	187.640

Приоритет улагања даје се набавци нове опреме и инвестиционом одржавању постојеће опреме. Иста је систематизована као:

- опрема за потребе контроле квалитета воде,
- опрема за потребе машинског одржавања,
- опрема за потребе електро одржавања,
- опрема за систем даљинског управљања,
- рачунарска опрема и софтвер,
- теретна возила и путнички аутомобили, и
- остала непоменута опрема.

Опрема за потребе контроле квалитета воде чине: дигиталне бирете, центрифуге, спектрофотометар за видљиву област са могућношћу коришћења инсталираних програма, бројач колонија, мултиметар за теренски рад).

Опремену за потребе машинског одржавања чине: пумпе за црпну станицу сирове воде и остале пумпе у складу са потребама, мерачи протока на магистралном цевоводу, мерачи нивоа, електромоторни затварачи за латерале и МРБ-ове, разни лептирасти вентили на механички погон почев од димензије ДН 1200 до ДН 150, занављање опреме за хлорисање и озонизацију, препројктовање хидромашинске опреме МРБ-ова као и монтажа нове мерно регулационе опреме, инвестирање у набавку и замену ваздушних вентила на делу цевовода крака Белџина и крака ка Брђанима и Горњем Милановцу. Поред напред наведеног неопходно је извршити и замену цевовода муљних испуста и хидромашинско чишћење цевовода сирове воде.

Опремену за потребе електро одржавања чине: мерачи протока, мерачи притиска, мерачи хлора, пехаметри, модули за ПЛЦ-ове, ел. моторни затварачи за лателаре, контактори 400 А, фреквентни регулатори, протектори катодне заштите магистралног цевовода и заштитна опрема у ТС 10/04 kv.

Опремену за систем даљинског управљања чине: ПЛЦ-ови са програмираним алгоритма управљања, радио станице, антене - радио систем за пренос података и опрема за повезивање пумпи у ЦС Шевељ на ПЛЦ "Шевељ".

Рачунарску опрему чине: 1. лиценци софтвер - оперативни системи и офис програми, 2. хардвер-нотебоок рачунари и 3. хардвер - рачунари, штампачи, скенери.

ЈП „Рзав“ поседује четири теретна возила и пет путничких возила потребних за нормалан и свакодневни рад свих служби предузећа. У складу са финансијским могућностима, у петогодишњем планском периоду је потребно је вршити замене.

У области истраживања, студија, анализа и пројектовања планира се:

- израда планског акта за спровођење мера из Елабората санитарне заштите на отвореном водотоку - привремени водозахват Шевељ,
- израда Елабората за извођење радова на шахтама за испирање цевовода;
- израда Елабората за извођење уставе на ободном каналу таложнице на Фабрици воде у Ариљу,
- израда Пројекта измене мерно регулационих блокова,
- израда планске и пројектне документације за изградњу још једног магистралног цевовода чисте воде од фабрике у Ариљу до Кратовске стене.
- израда пројектне документације санације косине на левој обали Рзава у зони водозахвата (одрон стенске масе);
- решавање имовинских односа и израда потребне документације у циљу озакоњења објеката и земљишта Мерно регулационих блокова Пожега, Лучани и ХС Рошци;
- Фото-напонска електрана на фабрици воде инсталационе снаге 100kW у режиму купац-произвођач са свим дозволама за прикључење.

Инвестиције у области радова обухватају:

- уређење речног корита у зони испирних места;
- молерско фасадерски радови на објектима фабрике воде;
- санација бетонских шахти на магистралном цевоводу;
- премаз зидова пенетратима у коморама једног филтерског резервоара;
- санација ободних канала на таложницама;
- адаптација мерно регулационих блокова у циљу очувања хидромашинске опреме услед мањих испорукаводе од пројектом планираних;
- израда прилаза за теретна возила у зони санитарне заштите „Шевељ“;
- санација асфалтних површина саобраћајницама у кругу фабрике воде;
- радови на заштити објеката водосистема у зони водозахвата;
- замена степенишног светларника на управној згради (израда структуралне фасаде);
- заштита објеката система у кориту реке;
- санација бетонских површина на објектима фабрике воде;
- адаптација санитарних чворова на фабрици воде;
- санација зидних површина у прекидној комори ХЧ Брђани;
- замена браварије и столарије у објектима водосистема;
- лимарски радови на објектима фабрике воде;
- остали непоменути радови на санацији грађевинских објеката.

Инвестиције у области услуга обухватају:

- контролно мерење осматрања санираног клизишта Рапајловача;
- контролно мерење осматрања Постројења за прераду воде;
- геодетско снимање преосталих објеката на траси магистралног цевовода (шахте и МРБ шахтног типа)
- експропријација земљишта за изградњу магистралног цевовода;
- крчење трасе магистралног цевовода и круга фабрике воде;
- остале непоменуте услуге у складу са потребама, а у циљу обављања основне делатности и несметаног функционисања водосистема;

Обим, врста и динамика улагања зависе од утврђених приоритета, прилива средстава, односно наплате потраживања од комуналних предузећа.

9. МЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ СРЕДЊОРОЧНОГ ПЛАНА

Да би водосистем "Рзав" испунио своју основну функцију, непрекидну производњу и дистрибуцију хигијенски исправне воде и поуздано водоснабдевање комуналних предузећа у граду Чачку и општинама Ариље, Пожега, Лучани и Горњи Милановац потребно је очувати већ изграђене објекте, постојећу опрему на водозахвату, постројење за пречишћавање воде, цевоводе, систем даљинског управљања и контроле и опрему у мернорегулационим блоковима.

Поред континуираног одржавања потребно је унапређење система за пречишћавање воде и увођење нових технологија, односно процесних хемикалија. Постојећа опрема за производњу озона из ваздуха је делимично замењена опремом за производњу озона из течног кисеоника.

Ефикасно одржавање не значи да постојећу опрему не треба мењати. Замена опреме која је у функцији је неопходна. Мора се имати у виду да је систем у функцији од 1993. године и да је енергетска ефикасност јако битна.

Због смањења потрошње воде (око 500 л/с), а изграђених капацитета (1.200 + 1.100 л/с) магистрални цевовод чисте воде је стално изложен повећаном притиску. Зато се планира: ређа промена протока, увођење појачаног праћења притиска на магистралном цеводу и свакодневна размена података о раду локалних изворишта у Чачку и Горњем Милановцу.

Поред наведеног потребно је урадити планску и пројектну документацију за изградњу још једног магистралног цевовода чисте воде од фабрике у Ариљу до Кратовске стене. Овај цевовод је неопходан за другу фазу као и за подизање сигурности у водоснабдевању прве фазе (алтернатива бетонском цевоводу).

Вода за пиће је производ људског рада те из тог разлога је неопходно континуирано стручно оспособљавање кључних кадрова као и побољшавање квалификационе и старосне структуре, а број запослених треба увећати на оптималан број.

Да би водосистем поуздано, стабилно и квалитено функционисао и да би се реализовале планиране инвестиционе активности из сопствених средстава, обезбедила додатна средства за инвестиције потребна је сагласност свих оснивача на пројектовану динамику увећања цене воде.

Ниво наплате потраживања треба очувати и у вези са тим предузети све неопходне мере у сарадњи са оснивачима како би се дуговања јавно комуналних предузећа измирила благовремено.

Наведене мере омогућиће да се основни економски показатељи, продуктивност, економичност и рентабилност предузећа повећају.

Надзорни одбор ЈП за водоснабдевање "Рзав" Ариље
Број: 119-1/2022, Дана: 28.12.2022. године

ВД, Директор
Зоран Бараћ

Председник
Надзорног одбора,
Петар Пантовић